

- چهارشنبه ۳ بهمن ۱۴۰۳**
- سال هفدهم ■ شماره ۳۰۴۸**

سپهرغرب، گروه کشاورزی –
طاهره ترابی‌مهوش؛ در گفت‌وگو با پژوهشگر کشاورزی مشخص شد؛ عمده‌ترین مشکل پیش روی طرح تنوع کشت در استان همدان، شناخت نداشتن کشاورزان از محصولات جدید است.
استان همدان با برخورداری از اقلیم‌های متنوع، ظرفیت‌های فراوانی برای تولید محصولات کشاورزی راهبردی دارد. این استان دارای جایگاه ممتازی در تولید محصولات کشاورزی و باغی متعدد است، به طوری که با داشتن ۱٫۲ درصد از وسعت کشور، ۴٫۴ درصد از تولیدات بخش کشاورزی کشور را به خود اختصاص داده است.

اما حدود ۷۵ درصد کل تولیدات بخش کشاورزی استان همدان مربوط به زراعت است و در این بین سیب زمینی، گندم، جو، سیر، یونجه و دانه‌های روغنی از مهم‌ترین محصولات زراعی این استان به‌حساب می‌آیند که در بیشتر موارد این محصولات برای رسیدن به بهره‌وری مطلوب نیازمند فراهم بودن شرایط اقلیمی خاص همچون فراوانی آب و منابع خاکی است حال آنکه طی چند دهه اخیر به‌ویژه طی چند سال گذشته به لحاظ خشک‌سالی و تغییر اقلیم حاکم بر کشور استان با توجه به کاهش آب‌های زیرزمینی و کاهش بارندگی‌ها کشت این محصولات در استان با دشواری مواجه است و حتی طبق برنامه اعلامی برخی از این محصولات در فهرست محدودیت کشت قرار گرفته‌اند.

حال آنکه یکی از مسائل اصلی برای تولید محصولات کشاورزی، پایداری است. پایداری باعث فراهم کردن امنیت غذایی می‌شود و این اطمینان را به شما می‌دهد که نسل‌های کنونی و آینده نیز می‌توانند از این منابع بهره‌مند شوند حال آنکه تابوب کشت یکی از روش‌هایی است که به‌طور مستقیم بر مدیریت پایدار در کشاورزی تأثیرگذار بوده و باعث محافظت از آب و خاک شده و درنتیجه بهره‌وری اقتصادی را افزایش خواهد داد و طی سال‌های اخیر به‌عنوان یکی از راهکارها از سوی سازمان جهاد کشاورزی در دستور کار قرار گرفته است.

بنابراین با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا در این باره با مدیر بخش تحقیقات زراعی و باغی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان گفت‌وگویی ترتیب دهیم که در

ادامه می‌خوانید:

دکتر مهرداد چایچی در پاسخ به این پرسش که وضعیت فعلی تنوع کشت در همدان چگونه است؟ آیا کشاورزان به سمت کشت محصولات متنوع پیش رفته‌اند یا همچنان کشت تک‌محصولی رایج است؟ گفت: به این سؤال از چند جنبه می‌توان پاسخ داد؛ نخست اینکه این مسئله ارتباط مستقیم به عادت و شناخت از کشت کشاورز دارد؛ بدان معنا که بیشتر کشاورزان ترجیح می‌دهند همچنان کشتی انجام دهند که نسبت به آن شناخت دارند زیرا از نظر آن‌ها ریسک کمتری خواهد داشت.

وی افزود: البته طی یک دهه اخیر با توجه به حمایت‌های دولتی و کلاس‌های ترویجی که در دستور کار قرار گرفته، تاحدودی شاهد تنوع‌بخشی به کشت‌ها بوده‌ایم اما متأسفانه این اتفاق هنوز به‌صورت گسترده اتفاق نیفتاده است.

وی با اشاره به اینکه امروز عمده محصولات دیم کشت‌شده در مزارع استان شامل گندم، جو، سیب‌زمینی و تا حدودی کلزا و نخود است عنوان کرد؛ طی این سال‌ها چنانکه گفته شد تا حدودی کشاورزان در عرصه کشت ارزن نیز ورود کرده‌اند.

این پژوهشگر حوزه کشاورزی با بیان اینکه آشنایی نداشتن کشاورزان با محصولات جدید معرفی‌شده، یکی از اصلی‌ترین مانع‌ها برای تنوع‌بخشی به محصولات کشاورزی در مزارع استان است عنوان کرد؛ در راستای تنوع‌بخشی

به محصولات و با توجه به شرایط اقلیمی و دسترسی به آن محصولات کمی را در استان معرفی کردیم به‌طوری که نخود علوفه‌ای، کاملینا، گلرنگ و چندین محصول دیگر ازجمله موارد معرفی‌شده است.

چایچی وضعیت فعلی دسترسی به آب و شرایط آب و هوایی در استان را نسبت به سال‌های گذشته یغرنج قلمداد کرد و افزود؛ این بحران به‌ویژه برای محصولات آب‌بر همچون یونجه، سیب‌زمینی و چغندر که استان به‌عنوان قطب کشت این محصولات در سطح ملی مطرح است، به حدی حاد شده که طبق برنامه ابلاغی، موظف به محدود کردن این محصولات و معرفی گونه‌های جایگزین هستیم تا بتوانیم همچنان پایلوت بودن استان را در این زمینه حفظ کرده و نیازهای موجود را پاسخ دهیم؛ بنابراین معرفی گونه‌های متفاوت در دستور کار قرار گرفت اما همچنان به‌دلیل عنوان‌شده، استقبال از این محصولات کم است.

وی لازمه استقبال را توجیه کشاورزان دانست و افزود: علاوه بر این لازم است در بدو امر پیش از توصیه به کشت محصولات جدید، بازار فروش را به‌صورت شفاف و با قیمت مشخص فراهم کنیم که متأسفانه در این زمینه عملکرد موفق نداشته‌یم، به طوری که در بدو امر محصول کاملینا و گلرنگ فراهم بود اما عدم شفافیت در بازار، کشاورزان را از کار در این زمینه بی‌انگیزه کرد چراکه طی چند سال اخیر کشاورزانی نسبت به کشت این محصولات در استان اقدام کردند اما هنگام فروش، بازار برای آن‌ها فراهم نبود و با مشکلات عدیده‌ای برای فروش محصول خود به صنایع مرتبط همچون صنایع روغن‌کشی و غیره مواجه شدند.

وی با تأکید بر اینکه تنوع کشت به‌طور مستقیم بر بهره‌وری و کاهش ریسک اقتصادی کمک‌کننده است، عنوان کرد؛ اگر محصولی پشت سر هم در یک زمین کشت شود، یقیناً خاک آن مزرعه از بین خواهد رفت زیرا بیماری و آفاتی که برای آن محصول وجود دارد، به‌تدریج افزایش یافته و درنهایت منجر به کاهش بهره‌وری می‌شود به طوری که کشت محصول دیگر صرفه اقتصادی از نظر تولید ندارد یعنی خسارت وارده به‌شدت

کشاورزی

تنوع کشت در بن بست عدم شناخت کشاورزان همدانی

افزایش خواهد یافت.

این پژوهشگر حوزه کشاورزی با ابراز اینکه به لحاظ محیط زیستی نیز تنوع‌بخشی به کشت می‌تواند در حفاظت و سلامت خاک از طریق بهره‌برداری از بخش‌های مختلف خاک در گونه‌های مختلف مؤثر واقع شود، افزود؛ در توضیح این مسئله باید عنوان کنم هر گیاه بنا به ساختار ریشه‌ای که دارد به لحاظ بهره‌مندی از خاک بخشی از آن را مورد استفاده قرار می‌دهد؛ یعنی ریشه کلزا با سیب‌زمینی متفاوت است و هر یک بنا به ریشه می‌تواند بهره‌وری بالایی را در یک مزرعه از خود نشان داده و سلامت خاک را نیز در پی داشته باشد.

چایچی با اشاره به اینکه از نظر من حتی تنوع در ارقام یک گونه نیز از اهمیت بالایی در کشت برخوردار است، گفت: تنوع‌بخشی به ارقام نیز در جلوگیری از شیوع بیماری‌ها و یا آفات موجود در این مزرعه مؤثر بوده و قادر است پایداری در تولید را به‌دنیال داشته باشد.

وی با بیان اینکه نه‌تنها به لحاظ آب و هوایی و دسترسی به آب بلکه از نظر ساختار خاک و بهره‌گیری از دانش روز در حوزه کشاورزی در راستای کشاورزی پایدار چاره‌ای به‌جز تنوع‌بخشی به محصولات و کشت در مزارع نداریم زیرا در غیر این صورت در کوتاه‌مدت دچار شکست خواهیم شد افزود؛ متأسفانه ما در اجرای طرح تنوع کشت با چالش‌های مختلفی به لحاظ فنی، مالی یا فرهنگی مواجهیم که یکی از موارد آن همان عادت‌های کشاورزی است به طوری که به‌سختی می‌توان کشاورز را قانع کرد که کشت خود را تغییر دهد چراکه شناخت از محصول جدید در او هنوز نهاده نشده است.

وی با اشاره به موانع مالی اجرای طرح تنوع‌بخشی به کشت خاطرنشان کرد؛ متأسفانه همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد حتی در صورت کشت محصول، به‌صورت شفاف برای کشاورز مشخص نیست که چه کسی قرار است محصول برداشت‌شده را از او خریداری کند؟

این پژوهشگر مرکز تحقیقات کشاورزی همدان با ابراز اینکه متأسفانه واضح نبودن بازار فروش این محصولات یکی از اصلی‌ترین موانع پیش روی کشاورزان است تصریح کرد؛ از طرفی بذر مورد نیاز هنوز به اندازه کافی در محصولات

جدید تولید نشده؛ یعنی اگر امروز به کشاورز تأکید می‌کنیم که به جای یونجه، نخود علوفه‌ای و یا چغندر علوفه‌ای بکارد، در تأمین بذر و نهاده آن در صورت گسترش کشت با مشکل مواجه خواهیم شد.

چایچی با تأکید بر لزوم برنامه‌ریزی برای رفع موانع موجود و ترغیب کشاورزان برای تحقق اهداف تعریف‌شده در طرح تنوع کشت، تشریح کرد؛ در حوزه فنی نیز متأسفانه مشکل کم نیست چراکه هنوز در بسیاری از گونه‌ها از دانش فنی لازم برخوردار نیستیم؛ بنابراین امکان راهنمایی درست کشاورز از سوی من کارشناس وجود دارد.

وی ادامه داد: برای مثال یک محصول در یک کشور اروپای شرقی و یا ترکیه کشت می‌شود حال آنکه در مواردی شاهد آن هستیم که این گونه در راستای تنوع‌بخشی به کشور وارد شده اما بنا به محدودیت‌هایی که با آن مواجهیم و عدم تسلط به دانش فنی از کشت و معرفی آن به کشاورزان، نتیجه مطلوبی حاصل نمی‌شود.

این کارشناس کشاورزی افزود: حساسیت موضوع به حدی است که حتی در مواقعی که یک محصول در استانی همچون کردستان بهره‌وری بالایی دارد اما همان محصول در همدان باوجود کم بودن بُعد مسافت این دو استان، بنا به محدودیت‌های پیش رو بهره‌وری چندانی ندارد؛ مثل ماشک که در استان کردستان بهره‌وری بالایی را شاهد بودیم اما در همدان آن بازده لازم را نداشت.

مخ‌الوصف با توجه به آنچه گفته شد؛ باوجود تأکید سیاستگذاران عرصه کشاورزی در استان همدان بر تنوع کشت، به‌نظر می‌رسد بازهم پای اقتاع و ترویج، جهت همسو کردن کشاورزان با اجرای طرح لنگ می‌زنند؛ چراکه حتی به بذران کارشناس، عنوان شد که درخصوص نیاز مرتبط محصولات خود این عزیزان از دانش فنی مرتبط با محصول برخوردار نیستند تا بتوانند به‌درستی در عرصه انتقال مفاهیم به کشاورزان موفق عمل کنند. از طرفی طبق آمار بیش از نیمی از کشاورزان در استان در دسته افراد بی‌سواد یا کم‌سواد قرار می‌گیرند، همین باعث می‌شود که این افراد غالباً توان بهره‌برداری از فناوری‌های موجود را حتی در صورت ارائه تسهیلات و یارانه توسط نهادهای متولی نداشته باشند.

مدیرکل دفتر امور میوه‌های گرمسیری و نیمه گرمسیری عنوان کرد؛

چه محصولات گرمسیری به ایران وارد می‌شود؟

خودکفایی در صورت تأمین اعتبار

آبان ماه بیش از ۳۵۶ هزار و ۲۵۶ تن انواع میوه گرمسیری شامل موز، آناناس، انبه و نارگیل به ارزش ۲۱۹ میلیون ۷۶۵ هزار و ۸۹۲ دلار وارد کشور شد که نسبت به هشت ماه سال قبل ۲۲٫۶ درصد در وزن و ۲۸٫۴ درصد در ارزش کمتر شده که بیشترین کاهش نیز مربوط به واردات موز بوده است. در این هشت ماه، ۲۸۹ هزار و ۳۲۷ تن انواع موز به ارزش ۱۷۷ میلیون و ۶۶۷ هزار و ۹۲۱ دلار از ۹ کشور وارد کشور شد.

هند با فروش ۱۱۹ هزار و ۲۸۸ تن موز به ارزش ۶۸ میلیون و ۸۷۱ هزار و ۵۷ دلار ۴۱٫۱ درصد، ترکیه با فروش ۱۰۸ هزار و ۸۹۱ تن موز به ارزش ۶۹ میلیون و ۴۷۸ هزار و ۶۷۵ دلار ۳۷٫۵ درصد، فیلیپین با ۳۹ هزار و ۶۰۷ تن به ارزش ۲۶ میلیون و ۱۹ هزار و ۴۲۵ دلار ۳۷٫۵ درصد و پاکستان با ۱۵ هزار و ۷۰۷ تن ۵٫۴ درصد از وزن فروش موز به ایران را به خود اختصاص دادند. کشورهای اکوادور با ۱۹۷۷ تن، امارات با ۱۷۶۶ تن، گرجستان با ۱۳۲۰ تن، ویتنام با ۷۸۱ تن و لبنان با ۲۱ تن از دیگر فروشندگان موز به ایران بودند.

کیوی، مرکبات و... و. از اقلام مهم صادراتی هستند و در خصوص میوه‌های گرمسیری در حال حاضر بخشی از نیاز کشور در داخل تأمین می‌شود.

بر اساس آمار اعلام‌شده از سوی دفتر

مطالعه، پایش و توسعه بازار سازمان مرکزی

تعاون روستایی ایران از ابتدای سال تا پایان

خبر

مجری طرح گیاهان قندی کشور:

قیمت تضمینی چغندرقند بهاره و پاییزه افزایش یافت

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛
مجری طرح گیاهان قندی وزارت جهاد کشاورزی گفت؛ قیمت تضمینی هر کیلوگرم چغندرقند بهاره و پاییزه با تصویب شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی به ترتیب ۳۱ درصد و ۳۶٫۸ درصد افزایش یافت.

پیمان حسادی افزود؛ به‌دلیل افزایش هزینه‌های تولید چغندرقند و نظر مساعد وزیر جهاد کشاورزی به‌منظور حمایت از تولید و کاهش و جبران بخشی از اثرات منفی افزایش قیمت نهاده‌ها، شورای قیمت‌گذاری قیمت تضمینی چغندرقند را به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش داد.

وی اظهار کرد؛ بر اساس مصوبه جدید شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی که روز یکشنبه (۳۰ دی ماه) ابلاغ شد، قیمت تضمینی هر کیلوگرم چغندرقند بهاره با عیار ۱۶ از ۳۹ هزار و ۳۰۰ ریال قیمت مصوب سال گذشته ۳۱ درصد افزایش به ۵۱ هزار و ۵۰۰ ریال و قیمت تضمینی هر کیلوگرم چغندرقند پاییزه نیز با عیار ۱۵ از ۳۸ هزار ریال مصوب، با حدود ۳۶٫۸ درصد افزایش به ۵۲ هزار ریال افزایش یافت.

مجری طرح گیاهان قندی وزارت جهاد کشاورزی تصریح‌کرد؛ مقدار دو کیلوگرم قند یا شکر و مقدار ۲۰ کیلوگرم قنده خشک به ازای هر تن تحویل چغندرقند به کارخانه‌های قند، تحت عنوان جایزه تحویل همچنان به قوت خود باقی است.

حسادی ابراز امیدواری کرد با اعلام قیمت تضمینی جدید چغندرقند، کشاورزان در فرصت باقی مانده تا شروع فصل کشت چغندرقند بهاره نسبت به تصمیم‌گیری و آمادگی کشت و افزایش سطح زیرکشت بهاره خود اقدام کنند.

وی توصیه کرد که چغندرکاران پاییزه کار که در مرحله مهم عملیات داشت محصول خود قرار دارند، نظارت و مدیریت بهتری در مزرعه خود داشته باشند تا در سال زراعی جاری مشابه سال گذشته رکورد تولید چغندرقند پاییزه کشور باز هم بهبود یابد.

مجری طرح گیاهان قندی وزارت جهاد کشاورزی افزود؛ ثمره حمایت‌های قیمتی در افزایش سطح و میزان عملکرد در چغندرقند بهاره و پاییزه خود را نشان داده و کمک می‌کند گام مثبت دیگری در دستیابی به خوداتکایی در تولید شکر و تأمین امنیت غذایی کشور برداریم.

فراخوان دانش‌بنیان‌ها برای استقرار اقتصاد چرخشی و مدیریت پسماند در صنعت نیشکر

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛
ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان آب، انرژی و محیط زیست معاونت علمی ریاست جمهوری و همکاری مجتمع کشت و صنعت کارون، فراخوانی برای دعوت از شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور جهت استقرار اقتصاد چرخشی و مدیریت پسماند در این مجموعه منتشر کرد.

این فراخوان که در راستای تفاهم‌نامه همکاری بین این دو نهاد صورت گرفته، به دنبال جذب متخصصان و شرکت‌های نوآور در حوزه‌های مختلف مرتبط با صنعت نیشکر است.

محورهای همکاری در این فراخوان شامل تولید ماشین‌آلات مورد نیاز صنعت نیشکر (نشاکار، ماشین‌آلات جمع‌آوری پوشال سبز نیشکر)، ارتقا و بازسازی کانال‌ها و لوله‌های آب و فاضلاب با هدف کاهش هدر رفت منابع آبی، کاهش آلودگی محیط زیستی و مقابله‌ساز تأسیسات زیربنایی مجتمع کشت و صنعت کارون، تولید کمپوست و هیومیک اسید از پسماند نیشکر، تولید سوخت جامد از باگاس (RDF)، طراحی و ساخت سیستم پیرولیز پسماند نیشکر، مطالعات ارزیابی چرخه حیات (LCA) مزرعه و کارخانه نیشکر و تهیه و تنظیم پروپوزال برای صندوق سبز اقلیم (Green Climate Fund) (GCF) است.

شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور علاقه‌مند که دارای سابقه و توانایی اجرایی در این زمینه‌ها هستند، می‌توانند تا تاریخ ۲۰ بهمن‌ماه ۱۴۰۳، با مراجعه به تارنمای ستاد توسعه اقتصاد دانش‌بنیان آب، انرژی و محیط زیست معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری به نشانی weco.isti.ir، کاربرگ مربوطه را تکمیل و ارسال کنند.

برای کسب اطلاعات بیشتر، متقاضیان می‌توانند با شماره تلفن‌های ۰۳۱۵۸۳۱۸۰۰ و ۰۳۱۵۸۳۰۰۱-۰۲۱ داخلی ۲۴۲۲ (بیرانوند) تماس بگیرند.

هدفمند و سراسری در این مناطق پیاده‌سازی شود، تأثیر مستقیمی بر معیشت مردم خواهد داشت.

تولید بذر، به کشاورزان مشاوره‌های لازم را ارائه می‌دهیم تا بهره‌وری محصولانشان افزایش یابد. اگر این رویکرد به‌صورت